

◆ P o e z i y a

Tərlan ƏBİLOV

AYRILIĞIN QATI QARANLIĞINDA

Ayrılığın qatı qaranlığında
bir göz dəyməz gözünə,
bir diz dəyməz dizinə,
bir əl tutmaz əlindən.

Yuxu kimi gəlib keçər yanından həyat,
ha içindəki dibsizliyə
kəndir sallat,
ümid qat,
sevindirməz səni
bu dibsizlikdə çeşmə kimi açılan gün işığı.
Sənə sünbül ətrini bağışlamaz onun zəmi saçları,
onun zəmi saçlarının işıq seli bir də sıçramaz sənə sarı.
Çökər gecənin damı,
divarları tuta-tuta çıxarsan özündən,
bir göz dəyməz gözünə,
bir çiyin toxunmaz çiyinə,
bir əl tutmaz əlindən
ayrılığın qatı qaranlığında...

SİVİLİZASIYA

Əlimin hər şeydən üzöldüyü yerdəyəm,
kardı,
kordu,
laldı indi əllərim.
Yəni bədənindən bir hərf də qalmayıb
barmaqlarımın yaddaşında,
eşitmir,
görmür saçlarını barmaqlarım.
Barmaqlarım nəsə danışa bilmir səndən
bu kağız sükutunda indi.
Zəmi saçların sünbül-sünbül sovlub,
ovulub,
qum olub dəyirman daşları,
gözlərim eynəklə də oxuya bilmir üzündəki
qədim yağışları.
Qaranlığının üzünü köçürmək üçün
əllərimdən sifətimi dartıb qoparmaqdı
mənimki indi,
kardı,
kordu,
laldı hər yerim...

**BİR YOLA
QOŞULUB GETMƏYİM QALIB**

Bir yola qoşulub getməyim qalib,
Bir adam tapmıram, soruşum məni.
Soruşum, bu getmək istəyən kimdi?
Soruşum, bu qalmaq istəyən kimdi?
Kimə ucaldacaq, kimə əyəcək,
Hər sənin uğrunda vuruşum məni?

Ovcumda tarixin qanı, qusuram,
Tarixi güclülər yazdırır, neynim?
Görürəm susmusan, mən də susuram,
Ta məni şeytan da azdırmır, neynim?
Bir yola qoşulub getməyim qalib.
Susmuşam, batırır qulaqlarımı,
Paslı nal səsləri, qılınc səsləri.
Sükut zəncirləyib ayaqlarımı,
Barışla bitməyir həyat dərsləri,
Soruşum, bu getmək istəyən kimdi?
Soruşum, bu qalmaq istəyən kimdi?

Çölün şəkili bu pəncərələr,
 Ağzını dayayıb qonşunun iti.
 Qanaddı uçana, qanad-dərələr,
 Gəl, gəl mənə bu çöldə bir yovşan bitir,
 Düşsün, kəlağayın çiyindən düşsün,
 Yaylığın saxlasın qırğından məni...
 Yolların tozunu çırpın küləklər,
 Günəşin dənizdə qaçsın dodağı.
 Bir sən bil, bir də mən kimin nəyiyəm,
 Gəl, yaxınlarımın olum uzağı,
 Uzaqda olanın bilinir qədri,
 Bir yola qoşulub getməyim qalıb.

Götürsün uzağa məni bu atlar,
 Külək bəstələsin qırmanc səslərin.
 Şəklini sinəmin dağından asım
 Ruhu bədənimdə olan kəslərin,
 Soruşum, bu getmək istəyən kimdi?
 Keçim ayaqlarım cibimdə burdan,
 Keçim, heç duymasın bu dünya məni.

Ruhumla birlikdə qoy qalxsın şaha,
 Qırılan yolların uzun yüyəni.
 Özün də deyəsən, indi burdaydı,
 Bu adam bəs kimə qoşulub getdi...

* * *

Mən indi daşa çırpdığı
 Camdan betərəm, betərəm.
 Dörd divar saxlamayan bir
 Damdan betərəm, betərəm.
 Özünə yolu olmayan,
 Bir səmti, yönü qalmayan,
 Dibinə işıq salmayan
 Şamdan betərəm, betərəm.
 Düyün-düyünsə sirr olan,
 Neynir ocağı pir olan?
 Yüz çiliyiylə Bir olan
 Tamdan betərəm, betərəm...

GEDƏNDƏ YOLLARI YIĞIŞDIRMISAN

Dünyada nə varsa, başa gələndi,
 illah da baxt bir az şikəst olanda.
 Hamı öz dərini səndə unudur,
 vaxtı getməyəndə, bekar qalanda.

Gedəndə yolları yığışdırmısan,
nə gəlmək?!
səndən heç getmək də olmur...
Ayrılıq adamı elə ləngidir,
tələsik böyründən ötmək də olmur.

Heç nə belə ötmür, səssiz-səmirsiz,
adamı birinci öz yaşı ötür.
İşdi, əgər görsən yaşı otubdü,
qayıtsan,
ad günümə göz yaşı götür.

Dünyada nə varsa, başa gələndi,
ayağın sağ olsun, başın sağ olsun...
Ay məni qəbrimə götürən adam,
başımın üstündə daşın sağ olsun...

SƏNİN DƏ DODAĞIN QAÇA BİR KƏRƏ

Məndə o baxt hanı, o yığval hanı,
Mən birini sevəm, o, məni sevə.
Mən onu atsam da, atmaya məni,
Sevə, mənim kimi düşməni sevə.
Deyəm ki, ilahi, sənə çox şükür,
Şükür, hər dağında çənə çox şükür,
Şükür, saçlarımda dənə çox şükür,
Sənin də dodağın qaça bir kərə.

Sənin də dodağın qaça bir kərə,
Bu boyda yoxluğun gözə dəyməyə.
Payızdan bir ocaq çatasan mənə,
Yana, ancaq odu közə dəyməyə,
Necə ki, ətəyin dizə dəyməyir,
Necə ki, ayağın izə dəyməyir,
Necə ki, bir ömür "döz"ə dəyməyir,
Eləcə, eləcə, eləcə eynən,
Sənin də dodağın qaça bir kərə.

Saplana bir iynən yüz yamaq üçün,
Sapın qıt düşməyə bu yumaq üçün...
Küləklər saçımı yolmaya belə,
Bəhanə tapmayam ağlamaq üçün,
Sənin də dodağın qaça bir kərə.

Bütün atdıqlarım qayıda, dönə,
 Qayıdam, töhmətin üzə dəyməyə.
 Tullayım qələmi yüz dəfə sözə,
 Bircə yol bıçaqtək sözə dəyməyə,
 Sənin də dodağın qaça bir kərə.

Vura qoltuğuna məni də bu baxt,
 Mən də ətəyindən öpməyə gəlim.
 Yerdə yer qalmaya səni gəzməyə,
 Dırmaşım, dırmaşım göyə, dincəlim,
 Sənin də dodağın qaça bir kərə.
 Məndə o baxt hanı, o yığval hanı...

AĞLIM KƏSƏNDƏN

Ağlım kəsəndən bir söz yolumu kəsib,
 bir yolu axıracan getmək mənə olmayıb nəsib.
 O söz qarşımda kəsir,
 o sözün qarşısında boğazım quruyub,
 dizlərim əsir.

Bir qadın məndən gedir,
 bir qadın məni məndən edir.

Pəncərəmdən əskilib Ay,
 içimdə yetimdi bir haray.

O sözün kölgəsi üşüdür məni,
 o sözün kölgəsi üstümə qaldırır düşməni.

Bir daş sükutu öyrədir mənə
 qulağıma pıçıldaya-pıçıldaya o söz:
 döz, döz, döz..!

GECƏNİN SÜRREALLIĞI

Gecədir...
 Təkəm...
 başımı qatmaq üçün
 əvvəl bir şeir yazıram, alınmır.
 Sonra şeir yazdığım kağızdan
 bir quş düzəldirəm;
 özündən,
 qanadlarından qopa bilməyən bir quş,
 uçuğu günlər üçün darıxan bir quş.

Pəncərədən həyətə baxıram,
yağış yağır,
gözlərimlə sağa dönürəm,
yarıqurumuş armud ağacı
can üstdə olan adam kimi
nəfəs alır ağır-ağır.
Gözlərimlə sola dönürəm, sakitlikdi.
Quş olan əlimi yuxarı qaldırıb
açıq pəncərədən havaya çırpıram,
doğrudan-doğruya uçub gedir
kağızdan düzəltdiyim quş...

* * *

Bir ovuc dən səpdim havaya,
bir qucaq bulud kəsdi torpağın başının üstünü,
tumurcuqladı yerdə bir gölməçə yağış,
cücərdi bir dəstə quş göy üzündə,
quş yuvası gətirdi ağaclar.
Füzulinin "Su" qəsidəsinə qoşulub axdı,
sellərinin ardıyca heyrətlə baxdı çaylar.
Sünbül zəmisinə,
Nuhun gəmisinə çevrildi
təbiətə verdiyim salam...

* * *

Vaxtdır, qapa gözlərini
bədəni soyumamış bu xatirənin,
Alça ağaclarının ağ təbəssümünü
ört üzünə canı çıxan bu yolun,
üzünü qibləyə çevir bu şeirin...
Ağlama,
bir gün evinin qapısı payıza bağlansa,
divarında bir şəkil yeri də mənə saxla,
üşüyəndə
divarının hənirtisini kürəyimdə hiss edim...
Həyatində bir ağac da mənim adıma ək,
kölgəsi qəbrimin üstünə düşsün
istilər düşəndə...

* * *

Sənə qal deməyəcəyəm,
su da bir yerdə qalanda ölür...

Vədlər,
 yalanın ömrünü uzatmaq üçündür.
 (Bu gün, həmin o gündür...)
 Onsuz da əlimdən heç nə gəlməyəcək,
 onlar məni,
 mən də səni aldadacağam,
 qanın, qanım qaralacaq yenə.
 Çoxdandır
 gözlərimə tapşırmışam tutub saxlamasın səni,
 əllərimə demişəm qalxmasın sənə,
 əllərindən belə möhkəm yapışmasın yəni.
 Ağır olur,
 ağır olur mənə
 gözlərinin içinə düz baxmaq,
 əllərin əlimdə sənin üçün darıxmaq.
 Mənə belə baxma,
 baxma mənə belə,
 mənim işim deyilmiş səni xoşbəxt etmək.
 Qal deməyəcəyəm,
 dünyada
 kimin ayağına yazılmadı ki, getmək?!

ÇEVİR BU VARAĞI O BİRİ ÜZƏ

Quşu budağından hürküb uçursa,
 Şəkildən divarı uçacaq ömrün.
 Gəl çıxar içimdən Allah xofunu,
 Göyünü toz bassın bu uçak ömrün,
 Çevrilim ruhumun şəkil üzünə,
 Çevir bu varağı o biri üzə.

Əsib buludları süpürsün külək,
 O uzun saçların burulsun yelə.
 Görüm əl zirəkdi, ya saçlar zirək?
 Əlim o saçları daşısın belə,
 Əlimdə çəkilsin daraq o telə,
 Çevir bu darağı o biri üzə.

Könlümə işığı düşsün gecənin,
 O budaq qaytarsın quşu özünə.
 O şəkil qaytarsın divarı geri,
 Çevrilim əlimin qabar üzünə,
 Çevrilim telinin hamar üzünə,
 Çevir bu çırağı o biri üzə.

Səmada iz salsın o uçak uzun,
Ürəyin atlansın qapı səsinə.
Bərk tutub saxlasın pəncərən Ayı,
Göy bassın o izi bərk sinəsinə.
Çevir bu qınağı,
Çevir bu qonağı o biri üzə.

Böl bircə balışı ikiyə mənle,
Çevrilək bu ömrün yuxu üzünə.
Əllərim daraşsın qarışqa kimi
Bəyaz əllərinin tumar izinə.
Düşməsin bir yarpaq ağacdən yerə,
Yayılsın şipşirin ətrin səhərə,
Çevir bu yatağı o biri üzə...
Çevril divarımın şəkil üzünə...

ÇƏKİRSƏN

Hərə bir cür çəkir dünyada dərdi,
mən sola, sən isə sağa çəkirsən.
Sağ ol, ürəyinin gözündə yaşlı
dərdimi hamıdan baha çəkirsən.

Bir parça ətdi can, atmısan itə...
Bir sevgi tapasan, bu həsrət bitə...
Köhnə büt-pərəsttək təzə məscidə,
kəndiri əlində buğa çəkirsən...

Hələ bişməmişəm, kalam, çiyəm mən,
Görmürsən başsızam, təkəm, yiyəm, mən?!
Özüm öz qapımda dilənçiyəm mən,
məni qul dərdinə ağa çəkirsən...

Daşın bir zədədi, zədə başımda,
Səpsən, dən cücərməz daha bu şumda...
Ahın qılıncdırmı, durub qarşımda
hər gün sinəmdəki dağa çəkirsən?!